

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

ISPARTA İLİNDE ELMA İŞLETMELERİNDE YENİLİKLERİN VE ARAŞTIRMA SONUÇLARININ BENİMSENME DÜZEYLERİ VE ETKİ DEĞERLENDİRMELERİ Alamettin BAYAV

Adnan Menderes Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Tarım Ekonomisi Ana Bilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Göksel ARMAĞAN

Elma, dünya üzerinde çok geniş yayılma alanı gösteren ve değişik ekolojilerde üretimi yapılabilen bir türdür. Dünya elma üretimi yaklaşık 62 milyon ton civarında gerçekleşmekte ve Türkiye 2 milyon ton üretim miktarı ile 7. sırada yer almaktadır. Bu araştırma ile Isparta ilinde elma konusunda yapılan araştırmaların ve yeniliklerin nasıl ve hangi kanallar ile yayılıp benimsendiğini saptamaya ve elma konusunda yapılan ve uygulamaya aktarılan araştırma sonuçlarının etkileri ölçülmeye çalışılmıştır. Eğirdir, Gelendost ve Senirkent ilçelerinde bulunan 738 elma işletmesinden tabakalı tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen 102 işletmeyle yapılan anketler, kamu yayımcısı ile yapılan 6 anket ve araştırmacılarla yapılan 22 anket araştırmanın verilerini oluşturmuştur. İşletmecilerin yaşı ve elma yetiştiriciliği tecrübesi bakımından yenilikçilik düzeyleri arasında fark önemsiz, işletmecilerin eğitim süreleri bakımından ise önemli bulunmuştur. Toplam işlenen arazi ve elma alanı yenilikçilik düzeyinin belirlenmesinde etkilidir. İşletmelerin büyük bir çoğunluğu çöğür anaçla ve Starking ve Golden Delicious çeşitleri ile yetiştiricilik yapmaktadır. Dekara ve ağaç başı verim bakımından yenilikçilik düzeyleri arasında önemli farklar bulunmuştur. Yıl içinde yayım elemanı ile görüşme sıklığı yenilikçilik düzeyine etkili bulunmuştur. Haberdar olmada ve benimsemede çeşit, anaç, dikim mesafesi ve sulama tekniği konularında yerel kaynaklar, kimyasal seyreltme, bitki büyüme düzenleyici, yaprak ve toprak tahlili ve gübre dozları konularında kozmopolit kaynaklar etkili bulunmuştur. Yeni elma çeşidi yetiştirmeye, klon anaçla bahçe tesis etmeye, hasat zamanını belirlemeye, kimyasal seyreltmeye, yaprak ve toprak analizi yaptırmaya ve damlama sulama sistemi kurmaya etkili faktörler logit analizleriyle belirlenmeye çalışılmıştır. Yeniliği ve araştırma sonucunu uygulayan işletmeler ile uygulamayan işletmelerin dekara brüt marjı hesaplanmış ve t testiyle aralarındaki farkın önemli olduğu bulunmuştur. Isparta ilinde yeniliği ve araştırma sonucunu uygulayan işletmeler ile uygulamayan işletmeler arasında dekara brüt marj bakımından 306,67 YTL'lik fark olduğu tespit edilmiştir.

2007, 145 sayfa

Anahtar Kelimeler: Elma, yeniliklerin yayılması, tarım ekonomisi, etki değerlendirme